Anul XII — Sibiiu, Marţi 21 Februarie (5 Martie) 1895 — Nr. 41

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:
1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România şi străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERŢIUNILE

Un şir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr.; şi timbru de 30 cr.

Redacţia şi administraţia: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumeră şi la poste şi la librării.

În România:
la dnul Carol Schulder în Bucureşti, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un numĕr costă 5 cruceri v. a. san 15 bani rom

In impas.

(*) Cu cât zilele guvernului Bánffy se prelungesc, cu atât vieaţa politică a statului ungar apare într'o lumină mai tristă, ear' bărbaţii conducĕtori ai acestei politici se dovedesc nişte simpli negustori.

Principiul de care se conduc bărbaţii de stat actuali ai Ungariei, este interesul cel mai grosolan. Ear' ţinta lor principală sĕ poată dispune de putere vreme cât mai îndelungată.

Acusaţiunea aceasta nu o ridicăm numai noi, naţionalităţile, dar' chiar presa maghiară.

Eată în adevĕr, ce scrie „Nemzeti Ujság“ dela 2 Martie:

„În ţeara aceasta domneşte o politică ienicerească modernă; şeful guvernului, ca odinioară sultanii, îşi adună spriginitori din renegaţi, se aliază cu dracul şi iadul, ce-'i pasă, numai sĕ nu-'i scape din mână lingura mare, cu care se poate sătura din oala cu mâncare“...

De câte-ori am scris noi aceasta, de câte-ori am constatat, aducênd dovezi, că cei care ne cârmuesc nu sûnt decât o companie de exploatare.

Nici-odată însĕ, vocea naţionalităţilor n'a fost luată în seamă.

Acum eată-'i, Ungurii ei înşişi trebue sĕ recunoască această stare ruşinoasă, bărbaţii politici cei mai de frunte ai lor constată, că falimentul politic bate la uşă în Dietă. Contele Apponyi a spus anume, că parlamentul actual nu mai e în stare sĕ desvoalte nici o acţiune; contele Szapáry a demonstrat acelaşi lucru, ear' Tisza Pista, aderent al guvernului, a confirmat acelaşi lucru, când în şedinţa dela 1 Martie aproape conjura pe contele Szapáry sĕ fusioneze, „sĕ facă astfel posibilă o lucrare mai rodnică pentru ţeară“ — ceea-ce în limbagiul mai simplu şi mai clar însemnează: sĕ-'i ajute pe guvernamentali a-'şi mai prelungì terminul, în care vor fi siliţi sĕ anunţe oficial falimentul.

Situaţia este cu atât mai gravă, cu cât rĕul principal nici acum nu le este cunoscut guvernanţilor de azi şi celor de mâne. Ei constată anarchia între partidele politice, mărturisesc lipsa ori-cărui principiu sănĕtos, spun că corabia merge fără busolă, că întreaga speranţă era în compromisiuni, care — după discursul dela 2 Martie al contelui Szapáry — par a nu se mai înjgheba.

Constată în acelaşi timp şi primejdia ce zace în chestia naţională, fără a indica însĕ felul cum s'ar putè lecuì rĕul, ci se aduc numai încriminări ieftine celor care se plâng, *naţionalităţilor nedreptăţite*.

Dovadă discursul contelui Apponyi, despre care am vorbit deja şi discursul contelui Szapáry, din care partea ce ne priveşte, o dăm în numĕrul ziarului nostru de azi.

Amêndoi acesti bărbaţi de stat constată, că avem drept sĕ ne plângem, dar' nici unul n'a progresat nici măcar un pas în ceea-ce priveşte vederile clare asupra resolvării chestiei române.

În parlament certuri, sfăşieri şi tîrgueli ruşinoase; în afară corupţie pe toate terenele şi socialismul agrar în creştere, ear' naţionalităţile — majoritatea cetăţenilor statului — din zi în zi tot mai nemulţumite, tot mai agitate, — eată preludiul milleniului.

Nimeni din guvern nu vede însĕ acestea, ci chiar când caută tovarĕşi, cari sĕ limpezească situaţia, înşişi acesti candidaţi, — în ceea-ce priveşte chestia naţionalităţilor — la nici un caz nu o sĕ uşureze situaţia, ci vor devenì numai complici ai guvernului: complici, în a-'i ajuta sĕ-'şi continue asupra noastră domnia sa fără de lege.

Băncile române continuă a fi obiect de atac al foilor maghiare. Spriginindu-se pe nişte relaţii date de organul român din Braşov, „*Magyar Hirlap*“ dela 3 Martie aduce din pana lui György Endre un articol în contra băncilor române. Archiprigonitorul băncilor române nu se mulţumeşte însă a face capital numai din relaţiile economice arĕtate de „Gazeta“, ci scrie şi următoarele pĕcătoşii:

„Este mult mai serioasă partea etică, care dă acestor institute un caracter cu adevĕrat monstru.

„Îndrăsnesc sĕ afirm, că între concetăţenii nostri români compromişi politiceşte în ceşti din urmă cinci ani, abea este unul sau doi cari sĕ nu fie conducĕtor la institutele de credit... Acolo sûnt şi martirii, aproape toţi!“

Afirmarea e mai mult decât îndrăsneaţă.

Oare dl Partenie Cosma, Valeriu Bologa sûnt între cei „compromişi politiceşte“ pentru-că ar fi luptat voiniceşte în partidul naţional român?!... Şi la care institute de credit dnii Dr. I. Raţiu, Dr. V. Lucaciu, Dr. Barcianu, N. Cristea, D. Comşa, G. Domide şi ceialalţi martiri sûnt directori ori membrii în direcţiune?

Dar' ce le pasă „economiştilor“ jidano-maghiari de adevĕr! Ei continuă înainte cu afirmările lor sfruntate.

Ministrul de externe al Rusiei, dl Labanoff, până acum ambasador în Viena, 'şi-a presentat scrisorile de rechemare şi a fost decorat de M. Sa Francisc Iosif cu ordinul Sfântului Stefan în brilante.

„*Fremdenblatt*“ scrie din acest important incident un articol, în care se accentuează intimitatea lui Lobanoff cu Kálnoky, cunoştinţa viitorului ministru rusesc de externe cu intenţiunile ce le au locurile conducĕtoare în monarchia noastră şi sĕ accentuează o pacĕnică politică ce va urma faţă de monarchie, asupra căreia el va putè sĕ dee informaţii adevĕrate şi exacte.

Sĕcuii. Într'o conferenţă intimă a deputaţilor de toate categoriile s'a discutat asupra emigraţiunii Sĕcuilor.

Congresul agricultorilor a dorit sĕ se ocupe cu chestiunea aceasta ear' secretarul reuniunii agricole ardeleneşti a compus datele necesare pentru cunoaşterea chestiunii. Aceste date au fost presentate şi numitei conferenţe.

Nu-'i greu de ghîcit că se plănuesc nouĕ mĕsuri pentru a reţinè în patrie pe Sĕcuii ce nu găsesc hrană la ei acasă şi că nou cheltueli se vor cere în hatârul statului unitar maghiar şi a suveranei „Idei“. Ne îndoim însĕ şi acum că un curent natural şi vechiu va putè fi schimbat în mod artificial.

Nĕcazul Ovreilor. „*Neue Freie Presse*“ dela 1 Martie nu mai ştie ce sĕ facă de năcaz că misiunea episcopatului cisleitan în Roma a încercat înfrângere. Acum patru zile încă, Vaticanul era „autoritatea supremă în cele sufleteşti ale lumii creştine, singurul loc de unde poate venì mântuirea de cea mai neagră ruşine a veacului“, antisemitismul. Azi „curtea papală ca totdeauua în istorie, este terenul dur pentru exerciarea artei diplomatice şi un câmp cu deosebire priincios pentru intrigi.

În turbarea lui, ziarul internaţional se atinge însĕ şi de noi în următoarea frasă:

„Secretarul de stat al curţii papale de sigur n'a scăpat din vedere, ce fel de element se grupează în giurul prinţului Liechtenstein. El a aflat vorbirile lor (ale elementelor) pline de ură contra Ungariei; el a băgat de seamă ce primire drăgostoasă a avut irredenta română la acest partid“...

Mişcarea naţională în România. Din cercurile Ligei din Bucureşti primim ştirea, că în mai multe oraşe din ţeară, s'au ţinut parastase pentru pomenirea martirilor dela 1784. Rar de tot s'a vĕzut o sĕrbare mai splendidă şi mai simpatică publicului din România.

Iesuiţii. După o telegramă originală a lui „*Pester Lloyd*“ guvernul imperial va consimţì cu hotărîrea parlamentului german, de a se sista legea asupra iesuiţilor.

Ori cât de circumspect ar fi însĕ acest ordin întru folosirea recâştigatelor sale drepturi, el va produce de sigur earăşi fapte, de cari socialiştii au zis că ei se pot bucura.

Italia şi Francia. Ambasadorul Nigra publică un studiu diplomatic asupra atitudinei Italiei în 1870. Italia 'şi-a dat atunci toată silinţa sĕ împedece în Paris rĕsboiul şi a intervenit la puteri pentru integritatea teritorului francez.

Chestiunea naţionalităţilor în parlamentul maghiar.

În şedinţa dela 1 Martie n. contele Szapáry Gyula a ţinut o vorbire interesantă, pe care unele ziare o numesc discurs-program.

Despre chestiunea naţionalităţilor Szapáry a spus următoarele:

„A doua nevoie a stărilor noastre publice este mişcarea mai pronunţată a naţionalităţilor. Unul din neajunsurile acestei chestiuni este faptul, că aceia care se consideră drept representanţi ai naţionalităţilor, nu sûnt de faţă în această ţeară (Adevĕrat! Aşa este! — în centru), pentru a-'şi putè expune aici plângerile lor. Şi că nu sûnt aici, nu poartă vina nici legile maghiare, nici legislatura maghiară, nici guvernul maghiar, nimeni altul decât ei înşişi, căci ei 'şi-au ales pasivitatea. O motivează prin faptul, că n'au putut apare în casa aceasta în acea proporţie şi numĕr, care li-se cuvine potrivit cu numĕrul populaţiunii. Poate-că cu prilegiul împărţirii cercurilor electorale se vor putè îndrepta unele lipse prin noue dispositiuni de lege, dar' sĕ fi fost douĕzeci sau şi mai mulţi — căci numĕrul nu hotăreşte în această privinţă — deputaţi naţionalişti aici în parlament, printre noi de 28 ani 'şi ar fi fost expus nevoile lor acì, ar fi fost mai multe şanse la sanarea lor, decât accentuându-'şi plângerile afară din casă, ba chiar afară din ţeară. (Aprobări. Sgomot şi strigăte în stânga extremă: De ce nu 'i-ai adus d-ta?)

„Când naţionalităţile — nu poporul, ci conducĕtorii lui — accentuează acele plângeri şi vătĕmări care se invederează în contra lor, fie în administraţie, fie în aplicarea legilor, sĕ nu uităm starea favorabilă, în care se află în această ţeară, în comparaţie cu starea altor naţionalităţi în alte state, ear' mai ales în comparaţie cu situaţia fraţilor nostri într'altă ţeară. (Asemenea insanităţi nu mai între Unguri se pot spune. Traducĕtorul). La noi *naţionalităţile se află în situaţie favorabilă*. (Adevĕrat! Aşa este! în centru). Privească numai autonomia bisericească cea largă; privească legea şcolară, ale cărei dispositiuni aplicate la fiecare deopotrivă dau naţionalităţilor dreptul de a-'şi creşte copiii în limba lor maternă, privească acea influenţă mare, poate chiar prea mare, care o exerciază naţionalităţile prin institutele lor de credit înfiinţate pe basa legii comerciale. Sĕ nu uite de aceste libertăţi când se vaită de vătĕmări.

„După părerea mea, cheia resolvării chestiunii naţionalităţilor este procedarea dreaptă, administraţia dreaptă în ori-ce privinţă, şi afară din cale de însemnat este îndreptarea nevoilor economice tocmai în acele părţi, unde trăesc popoarele nemaghiare mai sărace. În sfîrşit, dacă deputaţii naţionalişti ar fi aici, dacă aici ar expune temerile lor, plângerile lor fie generale fie locale, ear' luându-se în seamă, trebue menţinută mĕsura sĕ nu ceară deosebite privilegii, sĕ nu recunoască unitatea statului (aprobări), recunoască limba statului, ceea-ce este recerinţă necondiţională statului unitar. (Aprobări).

Tot asemenea după convingerea mea, causa pentru care mişcarea naţionalităţilor a luat dimensiuni mai mari — precum aceasta se poate de decenii încoace — zace şi în împregiurarea, că vĕd certe şi neunirea de vederi în societatea maghiară. Astfel stând lucrurile, sĕ delăturăm cât se poate de curênd din mijlocul nostru aceste frecări spre a putè lucra întru propăşirea patriei cu rîvnă şi cu isbândă. (Aprobări.)

Biserica română greco-catolică şi statul.

Ministrul de culte Wlassics este, se zice, un jurist distins. Va fi un jurist teoretic, căci simţul de drept nu-'l are.

Lipsit de el, a fost capabil sĕ producă un nou conflict între stat şi biserica română greco-catolică.

Din acest incident „Unirea“ din Blaj scrie un articol, care merită sĕ fie dus în cele mai largi cercuri româneşti. El deschide o privelişte, care-i suficientă sĕ trezească mari îngrijiri, asupra obrăzniciei administraţiei de stat ungureşti.

Eată părţile principale din acest articol din „Unirea“ dela 2 Martie:

Biserica gr.-cat. română, pe lângă fundaţiunile administrate de capitule are şi alte fundaţiuni, care se administrează de exacto-

---

FOIŢA „TRIBUNEI.“

O ierum, ierum!

(Din traista cu glumele.)

Broscopole, luna Martie 1895.

Venerabila bĕtrână din Braşov, are obiceiul vrednic de toată lauda, sĕ-'şi înceapă câte-odată articolii cu cele memorabile cuvinte: „Eată ce scriam noi acum zece ani..., cinci ani..., trei ani...“, după împregiurări.

Exempla trahunt.

O sĕ încep şi eu foiletonul de faţă cu stereotipele: „Eată ce scriam noi acum patrusprezece luni“.

O se-'l încep, dar' mai nainte trebue sĕ-'i fac întroducerea. Când adecă printre românime se lăţise înveselitoarea faimă, că pocitania numită „Luminătoriul“ îşi va da nenobilul seu suflet în mânile cretorului seu Mocsonyi-Lumina-Noastră-Bum-Bum, toţi Românii au tresărit de bucurie. Am tresărit şi eu. Şi mai ales vĕzênd de redactor pe Bill-A-Zam cel de pie memorie, am tresărit cu toţii Şi ca sĕ dau expresie bucuriei mele am trimis „Dreptăţii“ născênde un foileton pentru numĕrul de prima Ianuarie. Foiletonul se ocupă de persoane din Bănat. Redactorul 'mi-a scris, că-i admirabil, dar' susceptibilitatea etc. etc... Astfel foiletonul nu s'a publicat. Am avut noroc. Pentru toată vieaţa mea acest foileton ar fi fost obiect de genă pentru mine. Căci eu credeam că „Dreptatea“ va fi dreptate şi din această credinţă 'l-am scris. Acum însĕ eată îl public în „Tribuna“, nu pentru conţinutul lui, ci ca o nouă dovadă de vecĕnicul adevĕr, că toate sûnt deşertăciune.

Deci dară „eată ce scriam noi acum patrusprezece luni“.

. . . . . .

Bănăţenilor salutare.

Voi aţi voit „Dreptate“. Eată, o aveţi. Şi de azi încolo zilnic va rĕsuna din Timişoara strigătul:

„Înălţate împĕrate,
Fă Românilor dreptate!“

Ce bine aţi ales numele ziarului vostru, „Dreptatea“. Acest cuvênt cuprinde în sine setea arzĕtoare a sufletului românesc, dorul de secoli al sĕrmanului popor românesc. Ah, dreptate, vină împĕrăţia ta precum în ceruri, astfel şi pe pământ!

Şi cum eu sĕ rĕmân rece faţă de voi? Închis între piscurile gheţoase ale Carpaţilor, sufletu-'mi se încălzeşte, când îmi rĕsare din aducerea aminte a zilelor trecute vara caldă a Bănatului, şesuri ce leagănă lanurile galbine de spice aurii, livezi şi pădurici umbroase.... şi Românul vioiu şi vesel, cu faţa-'i deschisă ca luciul mării, cu cântecele sale pline de dor şi jale... Cum, eu sĕ rĕmân rece faţă de voi?

O lume îmi trece pe dinainte. Vĕd Timişoara cu şanţurile istorice în giurul ei şi-'mi aduc aminte de Dózsa. Sĕrman popor, mult ai mai suferit. Şi par'că mĕ aflu la „Concordia“ în Lugoj la o masă cu veselul Brediceanu, cu preaseriosul Popovici, care ajuns protopop cu 24 de ani e par'că mai aşezat şi mai înţelept decât taica Chirilescu cel de 80 de ani. La Biserica-Albă joc calabrias cu harnicul Roşu şi cu Novac, Gruia Novac, căruia oamenii îi zic Gruia, cu toate-că tatăl seu, fie iertatul, 'l a botezat Aurel. Dar' îi şede bine, când îi zici Gruia Novac!

Şi dela Biserica-Albă sbor la Caransebeş. Ah, la Caransebeş! Cum îmi veniţi toţi înainte, la curtea episcopească, la seminar. Unul lipseşte dintre voi, unul lipseşte, cel mai bun, cel mai harnic, cel mai iubit. Ce este Caransebeşul fără Velovan?

Dar' vĕd pe „Iuon“ al meu, pe Iuon trandafiriul şi inima-'mi saltă de bucurie. Şi vĕd o mustaţă groasă şi lungă, pe care o mână galbenă, par'că-i de mort, o netezeşte mereu, o mustaţă ca doi snopi de ovĕs puşi lângă olaltă. E mustaţa lui Barzu. Nu ştiu cum, dar' de câte-ori vedeam aceste musteţe, aveam impresiunea, că mai întâiu a trebuit sĕ se nască mustaţa şi apoi numai s'a născut Barzu, ca sĕ aibă, cine sĕ netezească aceste minunate musteţi. Atât de neînsemnat e Barzu întreg pe lângă mustaţa sa proprie. Numai în faţa bărbii lui Puşcariu din Braşov am mai simţit o asemenea ciudată impresiune.

Dar' unde e Preacuviosul Musta? Eată-'l, şade în casină şi citeşte cu multă amărîciune un ziar. Căci voi, iubiţilor Bănăţeni, prea bine ştiţi, că părintele Musta e vecĕnic năcăjit. Par'că vorbesc cu el, aşa de viu îmi apare cu faţa lui pĕroasă, cu ochii întraţi adânc sub fruntea îngustă „*der wilde Mann!*“ Ah, ce mai haz clasic. Sĕ-'ţi povestească el însuşi, cum a păţit la exposiţia universală din Viena; cum „ştriţii“ prăpădiţi îl urmăriau la o distanţă respectuoasă cotindu-se unii pe alţii şi şoptind încetinel cu respect şi cu groază: „*Der wilde Mann*“. Şi cum, stând în cabinetul chinezesc adâncit în privirea ciudatelor figuri, eată că vine un Neamţ şi uitându-se împregiur întreabă pe păzitorul cabinetului arĕtând drept spre părintele Musta: „*Sie, was ist denn dös da für a' Figur?!*“ — „*A' Mensch!*“ — strigà Preacuviosul părinte şi Neamţul galbin ca moartea o tulì la fugă... Dar' el sĕ 'ţi-o povestească, el sĕ 'ţi-o povestească!

Şi Petrea Călciunariu, ce mai face? Par'că-'l vĕd, cum îmi zîmbeşte din depărtare şi cum ridicându-'şi voiniceşte pălăria, îmi strigă puternic: „Te salut, fiu al Romei, în numele lui Traian“. Şi-'l vĕd la memorabila conferenţă din 1893 cum salută pe Raţiu în numele casei de jos dela Novarra şi în numele cântăreţilor lui Boboroni. Şi-'l vĕd în sala congregaţiunii din Lugoj, cum după o puternică cuvêntare a lui Brediceanu cere şi dînsul cuvênt şi astfel glăsueşte: „Mărită congregaţie! Când drepturile călcate în picioare de sbirii unui guvern pĕcătos şi fărădelege reclamă ajutorul bărbaţilor viteji şi neînfricaţi, eu unul îmi ridic puternic cuvêntul şi eată declar înaintea onoratului presidiu, înaintea măritei congregaţiuni, înaintea Europei întregi, care mĕ va auzì şi va tresărì la cuvintele mele, eată declar sus şi tare, că — şi eu mĕ alătur la cuvintele mult iubitului meu coleg, Brediceanu!“

Sĕ trăeşti, Petre Călciunariu, şi Dumnezeu sĕ te binecuvinte pe tine şi se reverse căldura inimii tale asupra tuturor Românilor, căci dragostea ta de neam mare este.

Şi cu toţii, cu toţii îmi trec pe dinainte, garda bĕtrânilor, şireţi şi diplomaţi, şi generaţia tinĕră, cu foc şi plină de speranţă.

Tinerii plini de foc şi bĕtrânii şireţi şi diplomaţi. Căci dintre toţi Românii Bănăţanul e cel mai şiret.

Şi n'am ce-'i face. De câte-ori mĕ gândesc la Bănăţeni, totdeauna îmi vine în minte Muscalul Ignatieff, cum a păcălit pe sultanul Abdul Aziz.

Sĕ v'o spun.

Sultanul Aziz era foarte capriţios. Odată dăduse aspră poruncă, că ambasadorii sĕ nu mai cuteze a-'l molesta cu visitele lor, deşi acestia adese-ori aveau afaceri foarte urgente la curte. Sultanul însĕ nu primia pe nimeni, ci îşi petrecea timpul asistând zilnic la luptele de cocoşi, ce le arangia la curte. Ambasadorul rusesc, generalul Ignatieff, înţelesese despre petrecerea vremelnică a padişahului şi auzind că la curte, după atâtea lupte sângeroase, ar fi mare lipsă de cocoşi luptaci, într'o bună dimineaţă cumpĕră un cocoş alb, mare şi frumos şi punêndu-'i pinteni de argint la picioare, îl trimite într'o colivie aurită dar sultanului. Bucurie mare la curte. Sul-

ratul ministerului de culte şi instrucţiune publică. Între acestea din urmă sûnt şi fundaţiunile de stipendii întemeiate de Ramonţai, Bob, Maior, Gavrilă, Vaida şi Klein, din care se dau în fiecare an 38 stipendii la studenţii săraci.

Fundaţiunile acestea numai prin volnicie au ajuns în administraţiunea ministerului de culte şi instrucţiune publică. Pe timpul absolutismului guvernul a luat aceste fundaţiuni fără nici un motiv din mânile capitolului din Blaj, care în sensul literelor fundaţionale singur este îndreptăţit ale administra. Dela guvernul absolutismului nemţesc fundaţiunile au trecut la guvernul constituţionalismului unguresc, *care nu a voit a le mai da sub administrarea capitolului, deşi acesta le-a reclamat de repetite-ori.*

Astfel fundaţiunile din chestiune se manipulează şi astăzi în minister, unde sûnt elocate mai vîrtos în hârtíi de stat, dar' asupra venitelor lor singur consistorul archidiesan a dispus până în ziua de astăzi, avênd ministrul numai datorinţa de a asigna venitele spre scopurile stabilite în literele fundaţionale şi la perceptoratele designate de consistor.

În toamna anului trecut consistorul a cerut, ca de obiceiu, asignarea la perceptorate a celor 38 stipendii conferite pe anul şcolar 1894/5. Ministrul a întârziat peste obiceiu cu asignarea stipendiilor şi abia în luna lui Februarie a. c. şi după repetite solicitări a sosit rescriptul ministerial, prin care 35 stipendii s'au asignat la perceptorate pentru şcolarii, cărora acelea au fost conferite, ear' la trei studenţi şi anume Nerva Moldovan, medicinist în anul al 5-lea şi stipendist Ramonţan cu 315 fl., Valeriu Muste, medicinist în anul al 2-lea şi stipendist Bobian cu 60 fl. şi Semproniu Muntean, jurist în anul al 2-lea şi stipendist Ramonţan cu 100 fl., ministrul le-a denegat asignarea stipendiilor la perceptoratul din Cluj aducênd de pretext, că numiţii studenţi „au luat parte la uneltiri naţionale române şi pentru aceasta au fost şi pedepsiţi pe cale disciplinară". Deci ministrul a cerut dela consistor, să-'i propună alţi şcolari, cărora să le confereze stipendiile amintite.

Din această simplă expunere a casului se vede apriat, că ministrul de culte şi instrucţiune publică a comis mai multe acte de volnicie şi anume:

1. Ministrul s'a abătut dela principiul, că conferirea stipendiilor se ţine de consistor, şi că el are numai datorinţa de a le asigna la perceptorate pentru şcolarii, cărora consistorul le-a conferit. Principiul acesta îşi are basa în dreptul de proprietate şi în literele fundaţionale, „căci fundaţiunile de stipendii „sûnt proprietatea exclusivă a bisericii române „greco-catolice, care în vîrtutea acestui drept „singură este îndreptăţită a dispune asupra „lor şi a venitelor lor, ear' literile fundaţio„nale prescriu apriat, că stipendiile să se con„ferească prin consistor, fără nici un amestec „din partea ministrului". Pe ce basă deneagă deci ministrul stipendiile conferite de consistor la nişte şcolari vrednici? Şi mai vîrtos pe ce basă îşi aroagă şie-'şi dreptul de conferire, care nu-'i compete la nici un cas? Răspunsul la aceasta nu poate fi altul, decât, că „ministrul nu voeşte să ştie nici de drep„tul de proprietate, nici de inviolabilitatea „literilor fundaţionale, ci voeşte să dispună şi „de fundaţiunile altora în favorul maghia„risării".

2. Va putè însă să zică oare-cine, că statul are dreptul de suprema inspecţiune asupra fundaţiunilor publice bisericeşti, şi că în virtutea acestui drept ministrul poate face disposiţiuni ca cea indigetată. La aceasta răspundem, că în virtutea dreptului de inspecţiune „ministrul ar putè numai să împedece, ca fundaţiunile să nu se prădeze şi să nu se folosească spre scopuri, care nu sûnt stabilite în literele fundaţionale". Casul acesta însă nu are loc în chestiunea, de care ne ocupăm. Fundaţiunile nu au fost păgubite, ear' stipendiile s'au conferit la nişte studenţi, care în sensul literelor fundaţionale au fost vrednici de ele. Chiar şi dacă ministrul ar fi avut scrupuli cu privire la cei trei studenţi pentru ţinuta lor politică, el era dator să comunice şi consistorului actele, care 'i-au produs nedumeririle amintite, pentru-ca consistorul, care singur este îndreptăţit a conferì şi detrage stipendiile, să poată judeca în deplină cunostinţă de causă, că oare cei trei studenţi vrednici sûnt de stipendii ori ba? Ministrul nu a făcut-o nici aceasta, căci la noi nu este în obiceiul ministrilor a respecta dreptul şi principiile de echitate.

În faţa acestei nedreptăţi „avem o singură mângâiere, şi anume că consistorul archidiecesan, precum sûntem informaţi, a remonstrat energic în contra volniciei ministeriale şi a cerut să se asigneze stipendiile la cei trei studenţi atât de greu loviţi".

De astfel de lovituri ne vom putè apăra în mod radical, numai dacă se vor face şi în viitor cei mai energici paşi, ca fundaţiunile luate de un guvern absolutistic din administraţiunea competentă a capitolului metropolitan să se întoarcă ear' sub administraţiunea aceluia.

Pe lângă acesti paşi energici militează nu numai motivele desfăşurate mai sus, ci şi împregiurarea, că sub titlul de administraţiune ministerul de culte şi instrucţiune publică ridică în fiecare an mai multe mii de florini pentru un fond creat în minister, din care noi nu ne împărtăşim cu nici un crucer. Miile acestea ce ni-se subtrag în fiecare an, sûnt o pagubă foarte simţită pentru biserica noastră, unde clerul, învăţătorimea şi instituţiunile noastre religioase şi culturale se luptă cu cele mai mari lipse.

Dee Dumnezeu ca paşii, ce-'i va întreprinde în direcţiunea aceasta autoritatea noastră bisericească, să aibă resultatul dorit!

De ale tinerimii.

Cluj, 2 Martie 1895.

Încă pe vremile acele fericite, când nu făceam parte din tinerimea universitară, când cu însufleţire ascultam pe dascălul român, propunêndu-'mi în limba mea maternă, şi îl vedeam plin de zel ca să crească din noi fii bravi pentru naţiune; zic pe vremile acele — pe care numai acum când au trecut le ştiu apreţia îndestul — am auzit vorbindu-'mi-se, că tinerii români mai ales de pe la universităţile ungureşti, nu ar fi cu toţi la înălţimea chemării lor, că ar fi între ei mulţi rătăciţi, ba chiar renegaţi.

Cercam să-'mi explic fenomenul acesta trist, şi causa o aflam în faptul, că acei tineri s'au despărţit de soţii lor şi s'au alăturat duşmanului de bună-seamă încă în timpurile acele, când conştiinţa naţională nu îşi luase avêntul acela mare, în urma acţiunii puternice a comitetului întemniţat.

'Mi-se părea cu totul imposibil că chiar între tineri să se afle de aceia, care să-'şi uite de datorinţa lor în timpuri atât de mari şi de sărbătoreşti, ca cele pe care le-am petrecut de 2—3 ani încoace.

Experienţele ce le-am făcut însă după aceea m'au convins, că am fost mult prea optimist în judecata mea, deoare-ce raporturile dintre tinerime în privinţa aceasta sûnt mai tot cele vechi, şi azi numărul celor rătăciţi nu a scăzut mai de loc, ba putem zice că e tot acela.

Ca să nu se zică, că văd lucrurile prea negru şi că vorbesc din fantasie, voiu face o mică statistică şi o mică clasificare a tinerimii române aşa după-cum o cunosc eu până acum.

Premit însă înainte de toate, că sûnt conştíu de responsabilitatea ce o iau asupra-'mi desvělind lucruri delicate, precum şi de puterile mele slabe de a da o icoană de tot fidelă, dar' totodată sûnt conştíu şi de aceea, că aşa nu poate merge mai departe, că e lipsă ca fiecare să ştie din ce elemente e compusă tinerimea română, viitorul poporului, ca fiecare să ştie ce speranţe poate lega de ea.

Aşadară la obiect. Ziceam că voiu face o mică clasificare.

Ei bine, să zicem că la cutare universitate din patrie sûnt înscrişi 70—80 tineri români. Numărul acesta s'ar putè împărţi în trei grupe mai principale, înţelegêndu-se de sine, că dela o grupă la alta se pot observa diferite grade de transiţie, pe care însă le voiu trece cu vederea, şi mă voiu mărgini a caracterisa pe scurt fiecare din aceste trei grupe.

Grupa primă, cărei aparţin cam 30—40 tineri — durere abia jumătate — e grupa tinerilor naţionalişti.

Sûnt tineri cărora li-se poate zice că sûnt Români buni nu numai după sentiment, ci şi după fapte. Acestia sûnt, care iau parte activă la ori-ce acţiune naţională, acestia se fac membri la societăţile de lectură ale studenţilor, îi vezi cetind cu rîvnă ziarele române şi discutând asupra lor.

Studentul din grupa aceasta se distinge de ceialalţi, în tot locul prin ţinuta sa românească, el nu se sfieşte a vorbì tare româneşte nici pe stradă nici în salele universităţii. Pururea cu fruntea ridicată el se simte mândru că e Român.

Grupa a doua? Nu ne va stoarce decât compătimire, întocmai precum putem fi mândri de cea dintâiu.

Numirea cea mai corectă a acestei grupe, care de regulă formează $^1/_4$ din totalitate cred a fi „grupa timizilor, sau grupa celor slabi de ânger".

Nu putem zice, că acesti tineri n'ar avè cât de cât sentimente naţionale, sau mai bine zis că în sufletul lor n'ar mai fi nici o schinteie de conştienţă naţională.

Dar' ce folos, când aceste sentimente trebue să facă loc egoismului şi intereselor particulare, de câte-ori s'ar cere dela ei, şi oare-care jertfe naţionale.

Semnul lor caracteristic e, că de regulă nu se înscriu ca membri la societatea de lectură, ear' în ţinuta lor pe stradă şi la prelegeri nu mai observă acea încredere în sine şi resoluţie caracteristică celor de mai nainte.

Îl poţi cunoaşte pe timidul de departe, căci numai pe el îl vezi făcênd temenele până în pământ profesorilor sei.

Ear' la ore de prelegeri nu-'l vezi şezênd cu ceialaţi Români, ci de regulă e singur în băncile prime, unde vênează după privirile şi graţia profesorului.

Nu sûnt rari casurile, când înaltul savant de pe catedră în loc de a face ştiinţa se apucă de politisat fără a considera că poate vătăma simţul naţional al unora sau altora din ascultătorii sei de altă naţionalitate.

Şi pe când tinerii naţionalişti nu-'l învrednicesc pe un astfel de profesor decât de nişte priviri despreţuitoare, pe atunci nu arare-ori îl vezi pe timidul dând din cap şi aprobând, nu doar' că ar consimţi, ci numai ca să nu se strice, cu atotputernicul profesor.

Ear' dacă e vorba să se pună la cale vre-o acţiune naţională, atunci une-ori apare în convenirile intime şi timidul, dar' nu ca să-'şi dee concursul, ci numai ca să împedece acţiunea aceea.

Ştiind bine că el nu poate figura acolo, îşi pune toate puterile ca acţiunea să se nimicească, ca nu cumva să secere alţii laurii, la care el nu cutează a se atinge.

Citez aici o scurtă dar' potrivită caracterisare a acestor fel de oameni, pe care am aflat-o într'o epistolă, ce 'mi-a scris-o de vre-o 2 ani un fost membru distins al tinerimii.

Vorbind despre timizi el îi numeşte „pigmei, care trăesc numai pentru burta lor, nu pot pricepe pentru-ce să lupţi, când poţi vegeta atât de liniştit. Atâtea existenţe timide şi obscure, care nu fac alta decât să pună beţe în roate". (G. P.)

Et nunc venio ad fortissimos (!) viros. Voiu trata pe scurt şi despre grupa a treia: a celor rătăciţi şi renegaţi.

Numai cu greu mă pot stăpânì scriind despre ei să nu-'mi vărs asupra lor tot focul sufletului meu, căci nu ştiu de ce dar' urăsc mai tare pe astfel de oameni, chiar şi decât pe un hoţ sau ucigaş.

Adese-ori la cetirea cataloagelor 'mi-a bătut la ochi un nume sau altul, care suna atât de româneşte, încât era imposibil ca acela să fie al unui Maghiar.

Informându-mă apoi dela unul sau altul de regulă am aflat, că numele acela e al cutărui renegat.

Şi, durere, numărul acestora nu e neînsemnat.

Caracteristica acestor fel de oameni e că ei nu mai umblă în societate română, ba nici româneşte nu mai vorbesc de cumva mai ştiu. Înaintea tinerilor maghiari renegatul nu se sfieşte a insulta pe Români, a batjocorì neamul din care au eşit şi limba cu care 'l-au adormit în leagăn şi în care a învăţat el a pronunţa primele cuvinte.

De se întâlneşte cu vre-un coleg român el vorbeşte cu el româneşte numai de-asila şi se uită în toate părţile ca nu cumva să-'l audă cineva.

O specie urîcioasă, dar' şi periculoasă a renegaţilor face străinilor rentabilul serviciu de spioni. Acestia se vîrăsc prin convenirile studenţilor ca să vadă şi audă tot ce se tratează. Te miri apoi în altă zi de bunele informaţiuni ale foilor ungureşti, de promptitudinea, cu care publică ele numele unora sau altora dintre matadori etc.

Tot un fel de renegaţi sûnt şi aceia — deşi mai puţini la număr, care se fac colaboratori secreţi ai jurnalelor ungureşti, traducătorii de articoli din foile noastre etc.

Ceea-ce e mai trist e, că chiar oameni de acestia sûnt ajutoraţi mai ales cu stipendii româneşti şi astfel acesti bani sûnt ca şi aruncaţi pentru naţiune.

Dar' cred, că atâta va fi destul despre grupările de pe la universitate. Voiu trece acum la o întrebare, care 'mi-se impune cu toată greutatea. Şi anume mă întreb oare pot dura lucrurile şi mai departe aşa şi dacă nu ce e de făcut? Cum s'ar putè ajuta acestui rău?

Se vor afla între cetitorii acestor şire de aceia, care nu vor da acestei chestiuni importanţa cuvenită. În optimismul lor se vor mulţumì şi cu aceea, că cel puţin $^1/_2$ din tineri sûnt la înălţimea chemării, şi vor afla în faptul, că an de an naţiunea perde câteva puteri tinere numai un proces de purificare. Vor zice, că rătăciţii sûnt un fel de neghină de care nu te poţi scăpa, şi n'avem altceva de făcut decât să ferim pe cei buni de contactul lor.

Eu însă iau lucrul cu totul din alt punct de vedere.

Dacă Széchényi a zis odată, că Maghiari sûnt atât de puţini, încât trebue să 'i-se ierte unui Maghiar şi când a ucis pe tatăl seu, că trebue făcuţi Maghiari şi din petri; eu încă cuget, că noi Românii nu sûntem aşa de mulţi ca să stăm şi să privim rece şi neactivi cum perdem un contingent de puteri tinere şi inteligente, mai ales când acele au fost crescute cu chiu şi vai în şcoalele române şi cu bani româneşti.

E un păcat, ce nu ni-se va putè ierta, de nu vom ştì tot ce ne stă în putere ca stările aceste îngrijitoare să dispară şi ca la sinul poporului român să nu mai creştem trântori şi vipere, ci numai luptători bravi ai causei naţionale.

Întrucât am putut eu observa în timpul scurt de când sûnt la universitate, contingentul mai mare de tineri timizi şi renegaţi îl dau şcoalele ungureşti şi mult mai mic cele româneşti.

Dintre gimnasiile române mai puţini tineri bravi es din Beiuş, apoi ceva mai mulţi din Blaj şi Năsăud. Ce-'i drept, nu pot zice că din Braşov n'ar fi eşit caractere timide şi indiferente pentru causa naţională; dar' întrucât ştiu eu, în timpurile mai nouă n'a eşit de-acolo nici un renegat, ceea-ce, durere, nu pot susţinè şi despre celelalte 3 gimnasii româneşti.

Lucrul acesta altcum e foarte natural. În Braşov pe lângă aceea, că superiorii se nisuesc să crească oameni cu carte, se încearcă totodată de a forma din ei şi caractere. Mai departe tinerii au favorul de a fi tot în societate română, şi li-e deschisă şi vieaţa socială, tot română.

Acest favor din urmă îl au poate şi celelalte 3 gimnasii, o greşeală este însă în aceea, că nu se pune un pond aşa de mare pe aceea, ca să se formeze şi caracterele tinerilor, ceea-ce numai prin o tratare mai liberală se poate — se înţelege între marginile disciplinei, ear' nu prin absolutism, ba chiar despotism, cum s'a întâmplat aceasta anul trecut la unul din gimnasiile amintite.

E drept, că cresc şi la gimnasiile ungureşti tineri români bravi, caractere firme, dar' numai acolo unde tinărul are ocasie să se învîrte în societate română, şi are deja de-acasă un fond oare-care, o creştere românească.

Mai rău stăm însă acolo, unde nu e nici una, nici alta. Tinărul român, care merge încă de mic într'un oraş străin ca Dobriţin, Szarvaş, Orade, Sătmar, etc unde nu convine de loc cu Români, parte că nu sûnt, parte că şi dacă sûnt, nu prea e luat în seamă de acestia, e foarte uşor să fie învins de multele ispite la care e dat pradă.

Ear' urmarea e, că el şi dacă nu e chiar perdut, cel puţin devine un caracter slab, conştienţa naţională e mai laxă şi mergênd la universitate el se înrolează în casul cel mai bun între cei timizi.

Ştim cu toţii, că e aproape imposibil să facem să nu mai fie între tinerime nici un renegat, ba nici chiar un caracter timid.

Ar fi destul şi atât, dacă s'ar micşora numărul lor, aşa ca să nu mai fie în stare a împedeca pe cei resoluţi în acţiunile lor şi ca să nu se înmulţească şi să-'i majoriseze pe acestia.

Eu cred că în privinţa aceasta ni-ar putè face un bun serviciu inteligenţa română de prin oraşele acelea unde studiază studenţii români la şcoale străine. Fruntaşii români din ţinuturile acestea ar face foarte bine ca să nu lase aceste tinere mlădiţe ale neamului de capul lor, ci să vegheze asupră-le şi să-'i înveţe aceea ce, durere, nu pot învăţa dela dascălul străin: iubirea de neam şi de limba maternă.

Ear' unde s'ar observa, că cutare şcolar din lipsă materială ar fi aplicat spre străini, întrucât s'ar putè să fie spriginit.

E o greşeală generală că părinţii de regulă se informează numai despre sîrguinţa şcolarilor şi nu şi despre purtarea lor românească. Sûnt mulţumiţi că fiii lor le aduc note bune în testimoniii şi nu cearcă să vadă oare nu le-a câştigat acelea prin o purtare slabă ca Român.

Sfîrşesc cu cuvintele lui V. Hugo:

„Provedinţa nu deshereditează, nu con„damnă nici un popor, dacă perde vre-una din „naţiunile de astăzi viitorul seu îl perde nu „mai din greşeala sa".

Am perdut şi noi Românii multe prin negligenţa şi indiferentismul nostru, cu toate acestea dacă vom fi oameni şi vom grijì de mult-puţinul ce ni-a mai rămas, dacă vom fi de-apururea la postul nostru şi vom veghia şi asupra celor mai neînsemnate lucruri din averea naţională, putem spera, că ne vom ajunge scopul, altfel se vor împlinì şi la noi cuvintele poetului francez. *mol.*

Din parlamentul maghiar.

Şedinţa dela 1 Martie.

Discuţia asupra apropriaţiunii.

Deésy Zoltan (apponyist) constată între altele că budgetul din 1868 se închidea cu un plus de 4 milioane, pe urmă însă gospodăria devenì aşa de fără cap, încât cu toată sporirea enormă a dărilor, datoria publică a Ungariei deja în anul 1887 fu de 1100 *milioane* florini. De atunci echilibru budgetar se arată restabilit, dar' cu astfel de mijloace, care stau în contrazicere cu principiile unei politice financiare sănătoase, căci prin răscumpărarea regalelor s'a luat dela proprietari un venit de 6 milioane, ear' exploatarea mai intensivă a dărilor de consum apasă mai ales pe clasele mai sărace ale populaţiuni...

Szapáry Gyula... Ţinta aceasta (întrarea în număr mai mare în armată a tinerilor maghiari) poate fi de altfel ajunsă — cum a dovedit-o contele Póngracz — şi prin alte mijloace, nu numai prin academia militară....

„Aplicarea învăţătorilor ca conducători ai matriculelor de stat este oprită prin articolii de lege 38 din 1868 şi 33 din 1894. Dar' chiar să nu fie interzis, ar trebui să cred ţiu ca nepractic. Nici notarii comunali nu sûnt apţi pentru treaba aceasta, deoare-ce sûnt prea încărcaţi cu agende. Ministrul vrea să pună în aplicare matriculele civile deja în Septemvrie viitor; şi aceasta e un termin pripit căci cât timp va dăinui actualul sistem administrativ, conducătorii de matricule nu vor avè loc în el.....

(Pe urmă vorbeşte despre chestiunea naţionalităţilor, care parte a vorbirii o dăm la alt loc al ziarului nostru.)

„Consider ca absolut de lipsă de a se închega o majoritate capabilă de acţiune, care s'ar impune prin tăria şi numărul seu, dar fără fusionare scopul acesta nu se poate atinge"...

La sfîrşitul şedinţei se întâmplă o întâmpeneală patriotică.

Polónyi trebue — zice — să dojenească vorbele ministrului-president pronunţate în casină, anume: „Eu sûnt sigur de treaba mea căci din partea independiştilor îmi stau la dispositie 33 voturi".

Bánffy: Nu e adevărat! (Ear' opositia protestând paşa încă de două-ori zice cu voce tot mai accentuată, nu e adevărat!)

Polónyi: Mă rog de iertare, am greşit cu persoana, dar' vorbele de care am amintit, s'au spus în casina şi anume de cineva care stă foarte aproape de guvern.

Ugron: Contele Andrássy Gyula.

Andrássy Gyula: Eu? Nu-i adevărat.

Cearta curge încă o jumătate de cias la urmă.

Ugron spune: Pe vremea, când era dubios, cine din doi: contele Khuen ori bar. Bánffy va fi însărcinat cu compunerea cabinetului, afacerea fu discutată în casină, ear' contele Andrássy Gyula zise atunci, că fort bar. Bánffy faţă cu Khuen stă într'aceea că poate conta pe bunăvoinţa alor 33 membri ai partidului independist".

Revistă politică.

(*Urmaşul lui Giers*). Acum vre-o patru zile se răspândise ştirea despre numirea ambasadorului rusesc la Londra, baronul Staal ca urmaş al lui Giers, şi toate ziarele din lume publicaseră lungi comentarii despre însemnătatea faptului. Nu e vorbă, ştirea nu fost comunicată agenţiilor telegrafice de-a dreptul din Petersburg, ci numai ca o telegramă a ziarului „Times", primită din Petersburg. Informaţia s'a dovedit ca neadevărată, căci a doua zi deja venì depeşa directă din Petersburg, spunênd că numirea prinţului Lobanov-Rostovsky la postul de

---

tanul pune pe cocoş la luptă. Cocoşul însă bătă! Nici vorbă să între la răsboiu. Cocoşul lui Ignatieff adecă era un cocoş de toate zilele, prost şi neînvăţat. Sultanul se miră de întâmplare şi chiamă pe Ignatieff, să-'i spună, cum de cocoşul seu nu vrea să se bată. Ignatieff vine, cercetează cocoşul şi declară apoi, că fireşte cocoşul seu nu poate primì lupta cu cocoşii sultanului, care sûnt mult mai puternici şi mai isteţi. De acì se naşte o discuţie între ambasador şi împărat despre cocoşii luptători în genere şi în special. În decursul discuţiei Ignatieff spune sultanului, ce avuse de spus, primeşte dela acesta informaţiunile dorite şi voios rîzênd ese dela curte isteţul diplomat. Îşi ajunsese scopul.

Şi de câte-ori mă gândesc la Bănăţeni, totdeauna îmi vine aminte istoria lui Ignatieff cu sultanul Abdul Aziz.

Dar' fie ori-şi-cum. Mie îmi sûnt dragi Bănăţenii, mai ales acum, când ei au „Dreptate". Şi nu am putut face, să nu fiu şi eu cu ei astăzi, când din Timişoara sboară în toate părţile cel dintâiu din „Dreptatea" Bănatului. Să trăească să înflorească!

. . . . . .

„Eată ce scriam noi înainte de asta cu patruspezece luni". Şi acum? Acum plângem şi ne tânguim şi la rugăciunile noastre cele de seară şi de dimineaţă adăugăm evlavioasele cuvinte: „Şi ne mântueşte pe noi, Dumnezeule, de „Dreptatea" din Timişoara".

O ierum, ierum, ierum! O quae mutatio rerum! O! O! *Ile Borg.*

ministru de externe al Rusiei este sigură, deşi de fapt nu se întêmplase încă.

Deşi amêndoi acesti diplomaţi se bucură de reputaţie de a fi oameni cu convingeri de tot pacînice şi porniri spre mersul ideilor şi curentelor apusene, totuşi există între ei deosebire, mai ales in ochii celor-ce urmăresc mişcările naţionale din ţerile rĕsăritene.

Staal este pe deplin omul Apusului şi aproape toată cariera diplomatică 'şi-o îndeplinise în Apus, în ţerile apusene; în Londra e de nouĕ ani şi s'a obicĕinuit atât de mult şi de bine cu vederile şi vieaţa engleză, încât nici în manierele lui nu se prea deosebeşte de un Englez. Englitera deci ar fi dorit mult sĕ-'l vadă în post de primul sfetnic al Ţarului.

Prinţul Lobanov-Rostovsky, deşi totdeauna corect, ştiind sĕ menţină relaţiunile foarte prieteneşti între Rusia şi Austro-Ungaria, totuşi este omul care prin convingerile şi pornirile sale stă mai aproape de cercurile, n'am zice tocmai panslaviste, dar' slavofile. Alegêndu-'l pe el, Ţarul Nicolae II. a ştiut sĕ ţină seamă şi de susceptibilităţile şi de dorinţele puterilor centrale; ear' pe de altă parte a face oare-cum pe plac şi cercurilor sus numite, care de sigur n'ar fi fost mulţumite cu numirea lui Staal.

„Nordd. Allg. Zeitung" se pronunţă astfel: „Din împregiurarea, că numirea prinţului Lobanov la postul de ambasador la Berlin, fusese primită cu mare mulţumire, Se poate cu drept cuvênt deduce, că acest om de stat va lucra şi în noua sa menire plină de rĕspundere întru promovarea bunelor relaţiuni între guvernele rusesc şi german".

„Le Temps" se pronunţă în modul următor: „Fapt este, că Ţarul crede a fi găsit în prinţul Lobanov un fel de Gorciakov, un boier mare cu simţĕminte naţionale ruseşti, dând lui preferinţă înaintea unui diplomat cu nume nemţesc.

„Journal des Debats" e convins, că ideile prinţului Lobanov despre politica externă a Rusiei nu se deosebesc mult de acelea ale predecesorului seu.

Avis.

Direcţiunna trupei teatrale ne comunică, că Marţi, în 5 Martie, se va da ultima representaţie a operetei cu piesa *Bajazzo*.

Mercuri, Joi şi Vineri se vor da *cu toată siguritatea* cele trei representaţii, deja anunţate, în care vom avè rara ocasiune a vedè pe d-şoara Agatha Bârsescu.

TEATRU ORĂŞENESC.

Serată musicală-dramatică a diletanţilor români.

PROGRAM:

I. Concertul.

Nr. I.

Blumen Orakel, de P. Mascagni;
Segiudila, de G. Dima, cântate de d-şoara Alexandrina Cunţan, acompaniată de d-şoara Eugenia Simonescu.

Nr. II.

Ruy Blas, de Mendelssohn, piesă în patru mâni, executată de d-şoarele Eleonora Borcia şi Eugenia Simonescu.

Nr. III.

Mach auf, Bolero, de Dessauer;
Mugur, Mugurel, de G. Dima, cântate de d-şoara Alexandrina Cunţan, acompaniată de d-şoara Eugenia Simonescu.

II. Teatru.

„BUSTUL".

Comedie în 2 acte de Zell, trad. de Iulian Popescu.

Persoanele:

Madame Michaud, mare proprietară . . . d-şoara Letiţia Roşca.
Victorina, nepoata ei . . . d-şoara Lucreţia Popescu.
Alfonsina . . . domnişoara Elena Cunţan.
Baron Marsal, tinĕr rentier . . . dl Ermil Borcia.
Des Tournois, tinĕr cavaler . . . dl Ioan Moţa.
Daniel Périn, sculptor . . . dl I. Russu.
Risotto, ucenicul sculptorului . . . d-şoara Agnes Cristea.
Dominic, servitor . . . domnul Ilariu Banciu.
Georgetta, servitoare . . . domnişoara Aurelia Henzel.

Începutul la orele 7½ seara.

Preţurile: ca la teatrul german.

Bilete se pot prenumĕra la „Institutul Tipografic", ear' în ziua representaţiei dela orele 6 la cassa teatrului.

Publicul sibiian, şi cu deosebire inteligenţa din satele de prin giur, este rugată sĕ facă cea mai întinsă propagandă pentru-ca toţi fruntaşii de pe satele din apropiere sĕ participe la această laudabilă prestaţiune a diletanţilor români.

CRONICĂ

Sibiiu, 4 Martie n.

Pentru scumpii nostri întemnişaţi au dat liturgii împreunate cu îngenuncheri, pentru Dumineca lăsatului de brânză şi ziua Sf. „Teodor Tiron" următorii credincioşi ai parochiei noastre gr.-or. Zdrapţi: Silvia Simedrea, preoteasă, Rosalia Schiopa, Marta Ruda, Iosif Mateiu, Nicolae Tomuţa, Nicolae Ruda, Nicolae Almăşan, Ioan Tomodan, Teodor Mateiu, Petru Rusu, Rosalia Şchioapa, Nicolae Mateiu, Ana Almăşan, Solomon Almăşan, George Mateiu, Nicolae Stefan al lui Solomon, toţi din Zdrapţi şi Simedrea Petru al Flori din Blăjeni, singur o liturgie. Totodată vĕ vestesc, că credincioşii acestei parochii sûnt pregătiţi a solvì liturgii şi îngenuncheri, pentru toate Duminecile, sĕrbătorile şi Vinerile sfântului post, pentru scăparea scumpilor nostri martiri. *G. G. S.*

*

Pentru tombola din Bucureşti. Domnişoara Carolina L. Maior din Chimitelnicul-de-Câmpie a trimis un prea frumos acoperemênt pe masă de salon cu inscripţiile: „Totul pentru naţiune" şi un ştergariu.

*

Prigoniri din pricina colectei pentru tombolă. În comuna Tür, lângă Blaj a colectat d-na Iuliana Făgărăşan, femeea bravului învĕţător de acolo, mai multe obiecte pentru tombola din Bucureşti. Am amintit într'unul din numerii trecuţi, că aceste obiecte au fost confişcate de voinicosul protopretor din Blaj, Simonffy Lajós, mai târziu însĕ predate earăşi, cu condiţia ca sĕ nu se trimită nicăiri până-ce protopretorul nu va da alt ordin. Primind d-na Făgărăşan responsabilitatea pentru colectă, a fost luată în judecată şi a fost citată înaintea protopretorului, ameninţându-o cu escortare, aşa încât a trebuit sĕ plece în sanie fiind bolnavă. Ascultarea a fost sĕvîrşită cu o cruzime nespusă, ţinêndu-o timp de mai multe ore, încât aproape a leşinat de obosită, fiind şi altfel slabă din pricina boalei. Mergênd acasă, s'a bolnăvit mai grav, încât azi zace la pat greu bolnavă. Regretabil e mai presus de toate, că şi aici doi Români sûnt aceia care au luat nefericitul rol al lui Iuda din Sf. Scriptură. Vom revenì.

*

Drept întregire a cronicii noastre de alaltăieri, privitoare la parastasul pentru Archiducele Albrecht trebue sĕ mai spunem, că a cântat corul Reuniunii de cântări, condus de dl G. Dima, meritosul măiestru, cărui printr'o greşeală de tipar 'i-s'a făcut o nedreptate zicêndu-se: „se crede" în loc de „se vede" că posede puteri bune şi conducĕtor brav". Rectificăm aceasta cu plăcere, deoare-ce întotdeauna am admirat sinceri prestaţiunile artistice ale domnului profesor Dima.

*

Un mistificator ordinar. Provocându-se la corespondentul nostru regulat din Cluj, un individ ne-a solicitat ospitalitatea pentru un raport în care a vîrît inexactităţi şi insinuaţiuni. D-nii I. Harşa, Oct. Popescu, Ioan Corbul şi Iustin Pop, studenţi universitari au trimis azi o rectificare. Mulţumindu-le de interesul ce-'l arată pentru-ca în foaia noastră numai lucruri adevĕrate sĕ apară, îi asigurăm că îndată-ce am descoperit pe mistificator îl vom ţintuì pe banca infamiei, aşa, după-cum merită.

*

Maghiari — valahisaţi. Sub acest titlu cetim într'o foaie maghiară, că în Mikó-Ujfalu din Sĕcuime o mulţime de familii maghiare au trecut dela biserica rom.-cat. la cea orientală română. Causa trecerii este stola cea mare ce trebue sĕ plătească preotului catolic, de care în biserica română sûnt mai scutiţi. Spunêndu-le acestea foaia maghiară, îşi exprimă temerea, că „după exemple vechi" aceste familii se vor valahisa în curênd.

*

Prigoniri La 21 Martie n. harnicul preot din Boroşineu, dl Vasile Bălan e citat înaintea tribunalului din Arad, atribuindu-'i-se culpa de agitaţiune. Nici vorbă: tribunalul din Arad se va arĕta „patriotic"!

*

Un bun naţionalist. Măiestru têmplar Nicolae Fleşeriu din Saschiz, pentru a-'şi arĕta iubirea către luptătorii naţionali, a desemnat cu creionul portretele dlor Dr. Ioan Raţiu şi Dr. Vasile Lucaciu, rugând pe amicul nostru Russu Şirianu sĕ le trimită marilor martiri. Dlui Russu Şirianu, ca primului redactor al „Foii Poporului", deasemeni 'i-a trimis portretul d-sale desemnat cu creion şi o cutie lucrată artistic, pe capacul căreia este scupltat Isus Christos restignit. — Nu putem în destul lăuda sentimentele naţionale ale măiestrului têmplar, ale cărui desemnuri sûnt cu atât mai de remarcat cu cât harnicul măiestru aşa zicênd numai din propria-'i sîrguinţă 'şi-a câştigat îndemânare în arta desemnului, deoare-ce n'a învĕţat decât douĕ clase primare. Meseria a învĕţat-o în anul 1872 în Braşov la dl Vasile Popovici. De când e măestru a scos douĕ calfe români, ear' în present are doi ucenici români. Dacă cei-ce au învĕţat şi învaţă la acest isteţ măestru vor avè şi acele sentimente naţionale, ne vom putè lăuda cu mulţi măiestri români harnici şi buni naţionalişti.

*

Kisdedóvuri în Sibiiu. Magistratul din Sibiiu anunţă că un funcţionar al magistratului va face până la 1 Aprilie a. c. conscripţiunea copiilor pentru asilele maghiare de copii Funcţionarul acesta va umbla din casă în casă.

*

O căpătueală ruşinoasă. Aflăm că ven. consistor gr.-ort. din Sibiiu pentru postul vacant de preot militar în regimentul (31) Strelitz a recomandat spre numire pe individul Ioan Broju. Am dorì sĕ ştim care dintre membrii consistorului are curagiul sĕ afirme în public că această recomandare este înspre creşterea autorităţii bisericii gr.-orientale. Cum? Ioan Broju sĕ represente biserica în armată? Nu s'a găsit pentru acest post onorific alt om, de cât Broju, potrivit cel mult într'o ... cantină militară! Înţelegem ca Broju sĕ fie căpătuit şi el, căci a fost slugă supus protectorilor sei. Dar' sĕ-'l recomande pentru un post unde trebue o persoană de care cu toţii sĕ ne mândrim, ni-se pare cel puţin lucru ruşinos! Sperăm însĕ, ca în cercurile competente militare sĕ se chibzuească mai mult, ca la... consistor.

*

Dl V. A. Urechiă, venerabilul president al „Ligei" a desvoltat la „Ateneu" ieri Duminecă în 19 curent, la orele 8 şi jum. seara conferenţa sa remarcabilă: „Românii din secolul XVII. după un codice inedit, găsit de dl Exarcu la Roma".

*

Pe aceeaşi coardă. „Ungarische Revue" fascicolul IX—X, a publicat din pana lui Ovary un nou studiu: „Chestia daco-română şi statul maghiar".

*

Dl Eduard Drumont, directorul marelui ziar antisemit din Paris *„la Libre Parole"* intenţionează sĕ facă la primăvară un voiagiu în Orient şi sĕ se oprească câteva zile şi la Bucureşti.

*

Ordin de expulsare revocat. Consiliul de ministri din România, a revocat ordinul de expulsare pronunţat în contra ziaristului Iosif Huszár, fost redactor al ziarului „Adevĕrul". Delegaţiunea, care a făcut demersuri în sensul acesta pe lângă domnul Al. Marghiloman, 'şi-a exprimat gratitudinea sa dlui ministru de justiţie, — scrie „Timpul"

*

D-na Romanescu refusă, în urma conflictului seu cu comitetul teatrului a mai juca în vre-o piesă. Artista cere sĕ 'i-se ridice amenda, pe care o consideră nedreaptă. Comitetul teatrului s'a întrunit şi a hotărît a face o învitaţie politicoasă d-nei Romanescu pentru a juca, ear' dacă d-sa ar refusa earăşi, sĕ o amendeze din nou.

*

Biblioteca fostului episcop de Buzĕu. Ministrul cultelor din România în urma unui raport al dlui I. Bogdan, profesor universitar, a decis cumpĕrarea pe preţ de 10.000 lei a bibliotecei defunctului Dionisie, fost epsicop de Buzĕu. Această bibliotecă cuprinde 2192 volume între cari o sumă de scrieri de mare importanţă pentru studiul istoriei noastre.

Posta redacţiunii.

Lui *mol*, Cluj. Dl R. va veni acolo la 17 c. seara.

Dlui *Ivan F.* în *Tompahaza*. Vom cerceta la loc competent dacă sûnt adevĕrate, şi numai după-ce ne vom fi convins vom putè sĕ o publicăm.

Din public.*)

Convocare.

Reuniunea cercuală a învĕţătorilor români ort. din protopresbiteratul Radnei, îşi va ţinè adunarea sa conform decisului luat în adunarea dela 10/22 Noemvrie 1894 la *9/21 Martie a. c., la 8 ore dimineaţa* în localitatea şcoalei rom. ort. de băieţi din comuna Cuvin cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea şedinţei prin preşedinte.
2. Constatarea membrilor presenţi.
3. Ascultarea prelegerii practice din religiune, ţinută cu elevii de Dimitrie Popoviciu învĕţător în Cuvin.
4. După dimiterea elevilor, observări şi apreţiări asupra prelegerii ţinute.
5. Cetirea disertaţiunilor:

a) Disertaţiune în legătură cu prelegere practică despre „Simbolul credinţei" de Protaş Givulescu, învĕţător în Soborşin.

b) „Ceva din vieaţa învĕţătorului român în timpul present" de Damaschin Medrea, învĕţător în Ilteu.

c) Alte disertaţiuni, eventual prelegeri practice ce se vor mai insinua.

6. Încassarea taxei (o coroană) dela membrii reuniunii.
7. Raportul cassarului şi al bibliotecarului.
8. Alegerea controlorului.
9. Designarea locului şi a timpului pentru adunarea proximă.
10. Propuneri şi interpelări.

La această adunare se învită toţi învĕţătorii din protopresbiteratul Radnei precum şi alţi binevoitori ai şcoalei.

Bêrzava, la 28 Feb. n. 1895.

Ioan Ilica, preşed. *Damaschin Medrea*, secretar I.

Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacţia nu primeşte rĕspunderea

Bibliografie.

„VATRA".

Minunata foaie pentru familie, ce apare în Bucureşti sub conducerea d-lor *Ioan Slavici, George Coşbuc şi I. L. Caragiali*, a apărut până acum 3 numeri din anul al doilea, avênd numĕrul 3 următorul cuprins:

„Gogu şi Goguşor" de Ioan Slavici; *„Inimii mele"* (*poesie*) de Ioan Moţa; *„Hipnotismul"* de Sc. A. Stăncescu; *„Banca Solitară"* (*poesie*) de George Murnu; *„Prăvălia pisicei"* după Balzac; *„Doina"*, *poesie* de G. Coşbuc; *„Pescarii"* (*schiţe din vieaţa lor*) de St. Basarabean; *„Ovreiul care n'a vĕzut nimic"* (*din povestirile lui Hauff*), de Em. Florescu; *„Fel de fel"* ***

Ear' chipuri sûnt întrînsul următoarele:

Întoarcerea. — Vulpea în cursă. — Ispita Sfântului Ieronim. — Atacul fatal. — Fata din străinătate. — Amor. — Mode. —

Atragem de nou şi de nou toată luarea aminte a cetitorilor nostri, şi-'i îndemnăm, ca toţi pe cari numai îi iartă puterile, sĕ o aboneze, căci vrednică este de tot spriginul nostru.

„Ateneul Român". Anul II. nr. 2. Revistă mensuală, ştiinţe-literare-arte, are următorul sumar: V. A. Urechiă; „Luptele Românilor" (Secolul XIX).

Lucrarea aceasta este o continuare a marei istorii în 7 volume a dlui Urechiă, care aruncă în ea priviri istorice şi asupra istoriei Ardelenilor.)

Teodorescu G: Dem. „Programa Naţională din 1857 şi Al Orĕscu". — Haralamb G. Lecca: „Sultănica" (poesie). — Ciru Oeconomu, Rĕsbunarealui Anastase". — George C. Dragu: „Teoria evoluţiunii" (conf. ţinută la Ateneu). — M. Calloianu: „Ştiinţa istoriei". — Bibliografie română. — Ateneul Român, Programul conferenţelor pe anul 1894—95. — Bibliografie străină

La Institutul Tipografic, Sibiin se află de vênzare:

Nuvele, de *Russu Şirianu*. Preţul unui volum este 1 fl.

Se află de vênzare la „Institutul Tipografic":

„Idile şi balade" de *G. Coşbuc*, marele nostru poet.

Preţul unui volum fl. 1.65.

La librăria „Institutului Tipografic" din Sibiiu se află următoarele cărţi:

„Doina", conf. ţinută la ateneul din Bĕrlad, de Mândrescu	„	—.28
„Homo-Sum", roman de Ebers	„	1.—
„Critice" 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. şi II. à 2 fl. 20 cr.	„	4.40
„Povestile Bănatului", de Cătana	„	—.30
„Studii Critice", de Ghera. Vol. I. şi II. à 2 fl. 20 cr.	„	4.40
„Din Moldova", schiţe de Kotzebue	„	1.10
„Floarea din Firenze", de Livescu	„	—.55
„Cerşitorul", dramă în 2 acte de Livescu	„	—.55
„Poesii", de Macedonski	„	2.20
„Elemente ungureşti în limba română", de Mândrescu	„	1.50
„Poesii", de Negruzzi	„	1 10
„Teatru", de Negruzzi. 3 Vol.	„	8.25
„Pui de lei", de Neniţescu	„	1.10
„Literatura popor. română", de Gaster	„	2.75
„Sĕ auzim, toaste	„	—.25

LOTERIE.

Tragerea din 2 Martie 1895.

Budapesta: 24 15 79 35 90

Călindarul zilei.

21 Februarie (5 Martie) 1895.

Iulian: Păr. Timoteiu.

Gregorian: Frideric.

Soarele: rĕsare 6.53 apune 5.36 m.

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 20 Februarie n. 12 ore dimineaţa.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 127.1)		Temperatura după Celsius	Maximul şi minimul de temperatură	Direcţia vêntului
Observată	Diferenţa din preziuă			
709.8	—6 5	— 1.6	+2.2 — 2 1	SO

Din ţeară 1 Martie n. 7 ore dimineaţa.

Staţiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vêntul	
			direcţia	tăria
Budapesta	759	— 6.8	V	1
Sătmar	760	— 3.1	SO	2
Cluj	756	— 4.2	—	—
Orşova	763	— 2.0	V	3
Arad	760	— 1.7	O	1
Panciova	760	— 5.3	NV	4

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 28 Feb. n. 1859.

Sĕminţe	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilo dela	Preţul per 100 chilo până
Grâu						
Bănăţenesc nou	75			76		
Grâu dela Tisa „	75			76		
Grâu „ Pesta „	75			76		
Grâu de Alba-Reg. „	75			76		
„ „ Bacîca „	75			76		
Grâu ung. de Nord „	75			76		

Sĕminţe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până
Sĕcară		70—72	5.40	5.45
Orz	de nutreţ	60—62	6.	6.35
„	de vinars	62—64	6.40	6.50
„	de bere	65—66	7.20	8.20
Ovĕs	—	39—41	5.90	6.30
Cucuruz (porumb)	bănăţ.	75	6.05	6.11
„	de alt soiu	75	—	—
Meiu		—	6.20	6.80
Hrişcă		—	—	—

Marfă pe termin.	Grâu	Sept.-Oct.	Bani per 100 chilogr.	Marfă per 100 chilogr.	6.96
	„	Mart.-Apr.	6.51		6.56
	Cucuruz	Maiu-Iun.	6.22		6.24
	„	Iulie-Aug.	—		—
	Ovĕs	Mart.Apr.	6.05		6.07
	„	Oct.	—		—

	Producte diverse	Soiul	Cursul dela	Cursul până
Preţul pe 100 chilograme.	Sĕm. de trif.	Lucernă ungurească	38.—	49.—
	„	roşie	58.—	6[illegible].—
	Oleu de rap.	rafinat	—	—
	Uns. de porc	dela Pesta	49.—	50.—
	„	dela ţeară	—	—
	Slănină	svĕntată	42.—	42.50
	„	afumată	48.—	49.—
	Sĕu		—	—
	Prune		—.	—.—
	Lictar	slavon, nou	16.—	17.—
	„	bănăţenesc	14.—	14.50
	Miere	brută	—	—
	„	galbină străcurată	—	—
	Ceară	de Rosenau	—	—
	Spirt	brut	—	—
	„	Drojdiuţe de spirt	—	—

Cursul pieţii din Sibiiu.

Din 1 Martie n. 1895.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.72	vênd.	9.76
Lire turceşti	„	11.—	„	11.10
Imperiali	„	9.81	„	9.88
Ruble ruseşti	„	1.30	„	1.33

Bursa din Budapesta.

Din 28 Februarie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ de aur ung. 4%	124.—
„ ung. val. cor. 4%	99.20
Împrumutul căilor ferate ung.	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	125.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	103.50
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate slavone	98.75
Obligaţiunile desp. regaliilor	100.50
Împrumut cu premiu ung.	159.50
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	149.—
Renta de hârtie austriacă.	106.—
„ de argint austriacă.	101.—
„ de aur austriacă.	125.75
Losurile austriace din 1860	—.—
Acţiunile băncii austro-ungare	1085.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ „ „ austr.	—.—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. şi economii „Albina"	101.—
Argintul	—.—
Galbeni împĕrăteşti	5.84
Napoleon-d'ori	9.84
Mărci 100 imp. germane	60.75
Londra 10 Livers sterlingi	124.40

Bursa de Viena.

Din 27 Februarie n. 1895.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	124.50
Renta ung. v. c. 4%	99.60
Împrumutul căilor ferate ung.	127.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	125.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	103.50
Bonuri rurale ung.	98.30
„ „ croate-slavone	—.—
Împrumut cu premiu ung.	163.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	150.—
Renta de hârtie austriacă.	100.35
„ „ argint austriacă.	100.45
„ „ aur austriacă	125.75
Losuri austriace din 1860	—.—
Acţiunile băncii austro-ungare	1065.—
„ „ de credit ung.	505.50
„ „ de credit aust.	416.60
Argintul	—.—
Galbeni împĕrăteşti	5.84
Napoleon d'ori.	9.85
Mărci 100 imp. germane	60.85
Londra 10 Livres sterlingi	133.25

Bursa de Bucureşti.

Din 6 Feb. v. — 4 ore p. m.	Cassa.
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09½
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	100½
Împrumutul municipal 5%	87¼
Scrisuri func. rurale 5%	—
Scrisuri func. rurale 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	102
„ „ 5%	87
Banca-Naţ. (100 lei vers. într.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vĕrs.)	420
Soc. de Asig. Naţ. (200 lei vĕrs.)	437
Soc. rom. de reasig.	118
Socr. de cou (250 lei vĕrs.)	106
Oblig. Cassei Pensiunilor	280
Agio	—
Schimb.	
Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Paris 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—
„	—
Agio	—

Pentru redacţie şi editură responsabil: **Ioan Ciontea**

Proprietar: **T. Liviu Albini.**

Prima bererie magh. pe **acții** în Steinbruch.

Spre binevoitoare atențiune!

Stimabilii nostri mușterii, cât și p. t. consumenții sûnt cu tot respectul rugați a fi cu atențiune și a **nu schimba marca noastră cu marca celeialalte bererii din Steinbruch.**

Atât butoaiele, cât și sticlele noastre sûnt provězute cu întreaga adresă: **prima bererie magh. pe ACȚII în Steinbruch,** fiind și dopurile sticlelor astfel înfierate.

Cu distins respect [866] 2—12

Depositul principal

al primei bererii magh. pe acții în Steinbruch.

Sibiiu, strada Schewis nr. 3.

Prima bererie magh. pe acții în Steinbruch.

Prima bererie magh. pe acții în Steinbruch.

Prima bererie magh. pe **acții** în Steinbruch.

Legea veterinară.

Atât **primăriile comunale**, cât și fiecare **econom** au trebuință sĕ cunoască **legea** numită **veterinară.** Dl **Tormay Béla**, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare poporală** a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tîrgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiiu a tradus această carte în limba română poporală. Cartea se numește:

Învĕțătorul Munteanu

împărtășesce economilor cele mai de lipsă cunoscințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dînșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă **30 cr.** (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpĕra dela

Institutul Tipografic în Sibiiu.

Institutul Tipografic în Sibiiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca poporală a „TRIBUNEI".

1. **Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la **30** cr. sau **60** bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Pipĕruș Pĕtru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcală și tândală.** Anecdotă de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegĕtor-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țĕranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Fiica a nouĕ mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Înderĕtnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstĕm de mamă.** Legendă poporală din giurul Năsĕudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la **60** cr. sau 1 leu **20** bani.
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bĕtrâni.** Ghicituri, întrebări și rĕspunsuri, frĕmântări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțozească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un pețitor indĕrĕtnic.** Novelă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Prietenul meu Vêntură-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpĕrătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Nusciu-Împĕrat.** Poveste din popor de „Mărgineanul". Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Pina-Împĕrătească și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul". Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascălu Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Roșeni.** Novelă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Princesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. **Pina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Rusalin pécurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoniu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. **Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. **Clara Milici.** Novelă de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 90 b.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpĕră un numĕr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vêndĕtorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1894.

Budapesta—Predeal

Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat			Tren persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane
10.—	8.05			2.15	pl.	Viena . sos.	3.—	1.55	1.55	7.20	6.25
8.25	2.10	2.50	6.—	9.15		**Budapesta**	5.50	7.25	7.—	1.50	8.15
11.24	4.07	6.23	9.05	11.12		Szolnok	2.30	5.23	3.50	11.46	4.55
1.35	5.46	9.29	11.33	12.50		P.-Ladány	12.06	3.46	1.21	10.05	2.24
3.46	7.08		1.50	2.12	sos.	Oradea-mare pl.		2.25	11.04	8.43	12.23
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl.	Oradea-mare sos.		2.18	10.44	8.38	11.41
4.39	7.43	1.02	3.03	2.49		Mező-Telegd		1.52	10.07	8.13	11.07
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24		Rév		1.26	9.30	7.47	10.32
5.45		2.50	4.07			Bratca			9.10		10.13
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17		Ciucia	5.40	12.47	8.31	7.08	9.41
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50		Huiedin	4.52	12.17	7.53	6.39	9.02
8.05		6.13	6.24			Ghirbĕu	2.55		6.53		8.05
8.32	10.37	7.03	6.59	5.55	sos.	Cluj pl.	2.—	11.01	6.14	5.25	7.30
8.49	11.10		8.40	6.11	pl.	Cluj sos.		10.45	5.45	4.48	6.47
9.06	11.32		9.08	6.27		Apahida			5.18	4.28	6.29
10.08	12.50		10.40	7.27		Ghiriș		9.23	3.58	3.—	5.21
10.37	1.25		11.25	7.50		Cucerdea		8.53	3.06	2.20	4.47
10.59	1.43		11.54			Uioara			2.48	2.—	4.31
11.07	1.52		12.04			Vințul-de-sus			2.40	1.51	4.25
11.31	2.18		12.34	8.17		Aiud		8.23	2.11	1.23	4.04
11.48	2.40		1.—	8.35	sos.	Teiuș pl.		8.06	1.45	12.54	3.42
12.25			1.40	8.38	pl.	Teiuș sos.		7.59	1.10		2.49
12.50			2.17			Crăciunel			12.39		2.27
1.04			2.35	9.09		Blaj		7.30	12.24		2.13
1.35			3.14			Micăsasa			11.48		1.39
1.50			3.34	9.42	sos.	Copșa-mică pl.		6.56	11.29		1.18
2.13			3.49	9.44	pl.	Copșa-mică sos.		6.54	11.14		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș		6.41	10.55		12.46
3.04			4.48	10.22		Elisabetopol		6.20	10.21		12.16
3.39			5.27	10.51		Sighișoara		5.53	9.42		11.39
4.01			6.10	11.12		Hașfaleu		5.33	9.13		11.17
5.26			7.50	12.26		Homorod		4.27	7.45		10.02
6.08			8.30	12.58		Ágostonfalva		3.53	7.01		9.22
6.40			9.03	1.15		Apatia		3.37	6.35		8.57
7.16	Tren accelerat		9.38	1.34		Feldioara	Circulează numai Vineri	3.16	5.58		8.23
8.—			10.25	2.09	sos.	Brașov pl.		2.45	5.08		7.43
	11.—			2.19	pl.	Brașov sos.	7.01	2.18		10.37	7.01
	12.26			3.01		Timiș	6.—	1.42		9.57	5.57
	1.11			3.31		**Predeal**	5.—	1.12		9.30	5.16
	8.45			9.15	sos.	Bucuresci pl.		7.45		4.40	8.50

Budapesta, gara de vest — Rușava — Vercerova

Orient. Expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren accelerat			Tren de persoane	Tren de persoane	Orient. Expres	Tren accelerat	Tren de persoane
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl.	Viena . . sos.	5.50		7.20	7.05	5.45
Vineri											
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	pl.	**Budapesta** . sos.	6.30	10.20	2.10	1.25	8.25
circul. numai Sâmbăta	10.30	3.41	9.21	11.15	sos. pl.	Czegléd . . pl.	4.19	8.21		12.11	6.15
	10.40	3.46	9.31	11.21		Czegléd . . sos.	4.04	8.13		12.06	6.—
4.43	1.47	5.49	12.52	1.20	sos. pl.	Seghedin . pl.	12.53	5.10	10.51	10.01	2.31
4.49	2.09	5.55	1.30			Seghedin . sos.	12.26		10.45	9.53	2.08
6.39	5.25	7.54	4.59		sos.	Timișoara . pl.	9.20		8.55	7.50	11.— Tren mixt
6.47	6.15	8.02	5.52		pl.	Timișoara . sos.	8.28	7.13	8.49	7.42	3.30
	7.26	8.49	6.57			Topoloveț	7.25	5.53	circulează numai Luni	6.56	1.58
	8.21	9.23	7.42			Lugoj	6.48	5.10		6.28	12.58
	9.33	10.25	9.10			Caransebeș	9.39	4.05		5.39	11.19
		11.16	10.22			Teregova	4.35			4.40	8.07
			11.37			Mehadia	3.15				5.34
11.05		12.28	11.47			Băile-Herculane	3.02		4.36	3.21	5.12
		12.39	11.59			Topleț	2.46			3.08	4.49
11.31		12.56	12.16		sos. pl.	Rușava pl.	2.25		4.05	2.51	4.10
11.37		1.11	1.10			Rușava sos.	1.09		3.49	2.19	
11.45		1.20	1.19			Vercerova	1.—		3.40	2.10	
10.55		11.40	6.25			Bucuresci	11.25		7.10 Dumin.	5.50	

Budapesta—Arad—Teiuș

Tren mixt	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane			Tren de persoane	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren mixt
					pl.	Viena . . sos.					
		8.05	1.55	10.—		**Budapesta**	7.35	1.20	6.30		
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37		Szolnok	4.18	11.15	2.45	9.30	11.35
9.10	8.42	3.55	6.55	6.10	sos.	Arad pl.	11.30	8.20	9.45	5.18	3.56
2.30		4.30	7.05	6.35	pl	Glogovat sos.	11.—	8.10	8.55		7.—
2.44		4.42		6.46		Gyorok	10.48		8.44		6.47
3.15		5.08		7.07		Pauliș	10.25		8.20		6.18
3.32		5.14		7.18		Radna-Lipova	10.11		8.08		6.02
3.58		5.32	7.50	7.35		Conop	9.58	7.29	7.56		5.47
4.30		5.56		7.58		Bêrzava	9.25		7.24		5.09
4.50		6.12		8.14		Sôborșin	9.09		7.07		4.50
5.40		7.—	8.51	8.56		Zam	8.21	6.33	6.26		4.—
		7.28	9.10	9.24		Gurasada	7.45	6.07	5.49		
		7.54		9.50		Ilia	7.18		5.19		
		8.10	9.34	10.06		Branicica	7.08	5.44	5.08		
		8.28		10.24		Deva	6.44		4.42		
	4.47	8.54	10.—	10.50		Simeria (Piski)	6.20	5.17	4.16	11.32	
	5.04	9.08	10.11	11.04		Orăștie	6.05	5.05	3.59	11.16	
	6.10	10.06	10.37	11.43		Jibot	5.09	4.40	3.18	10.37	
	6.39	10.29		12.06		Vințul-de-jos	4.44		2.56	9.39	
	7.11	10.53		12.30		Alba-Iulia	4.22		2.32	9.12	
	7.28	11.07	11.17	12.44		Teiuș	4.04	3.59	2.14	8.53	
	8.13	11.54	11.40	1.20	sos.	Teiuș pl.	3.19	3.36	1.35	8.11	8.55

Copșa-mică—Sibiiu—Avrig—Făgăraș.

2.20	4.45	11.34	7.10	pl.	**Copșa-mică** sos.	9.34	3.58	6.20	12.42
3.57	6.35	1.03	9.—		Ocna	8.11	2.20	5.12	10.58
4.19	7.01	1.25	9.26	sos. pl.	**Sibiiu** pl.	7.44	1.50	4.49	10.26
4.36	circul. numai Marți și Vineri	1.46			**Sibiiu** sos.	7.28	circul. numai Marți și Vineri		8.33
6.16		3.31			Avrig	6.02			6.54
8.42		6.08		sos.	Făgăraș pl.	3.28			4.05

Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.

2.23	8.10	3.11	8.58	pl.	**Cucerdea** sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3.14	8.51	3.52	9.39		Ludoș	7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	**Oșorheiu** pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.50	10.42	5.36		pl.	**Oșorheiu** sos.	5.18	9.35	5.05	
7.25	12.15	7.15		sos.	**Reghin.-săs.** pl.	3.50	8.—	3.22	

Ghiriș—Turda

7.33	11.—	4.—	10.17		**Ghiriș**	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4.20	10.37		**Turda**	4.50	10.10	3.10	8.52

Sighișoara—Odorheiu

		3.56	11.08		Sighișoara	9.51	5.32	
		6.34	1.50		Odorheiu	7.20	3.—	

Simeria (Piski)—Petroșeni—Lupeni

	6.10	11.28	4.20	pl.	**Simeria** sos.	10.33	3.24	8.47	
	7.31	12.48	6.03		Hațeg	9.05	2.03	7.34	
	9.55	3.40	9.05	sos.	**Petroșeni** pl.	6.10	11.25	5.25	
5.15	10.15	4.05		pl.	**Petroșeni** sos.		9.48	4.54	8.38
6.20	11.27	5.10			Vulcan		8.57	3.56	7.47
6.40	11.50	5.30		sos.	**Lupeni** pl.		8.25	3.21	7.15

Simeria (Piski)—Hunedoara

6.15	11.35	4.25	9.43		**Simeria**	5.25	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.01		Cerna	5.09	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	10.25		**Hunedoara**	4.45	9.38	2.30	7.45

Brașov—Zernesci

8.35	4.55	9.10		**Brașov**	7.36	1.44	8.31
10.28	6.36	10.30		Zernesci	6.06	12.20	7.20

Brașov—Chezdi-Oșorheiu

4.50	8.50	3.10	pl.	**Brașov** sos.	8.19	1.50	7.20	
5.36	9.33	3.43		Prejmĕr	7.41	1.20	6.42	
6.49	10.46	4.35		Sepși-S.-Georgiu	6.35	12.29	5.36	
8.33	12.40	5.55		Covasna	4.55	11.13	3.51	
9.19	1.26	6.32	sos.	Kezdi-Oșorh. pl.	4.—	10.30	2.45	

Arad—Timișoara

6.20	11.35	5.—		**Arad**	10.43	3.44	10.55	
7.08	12.52	6.14		Vinga	9.42	2.40	10.11	
8.01	2.10	7.39		**Timișoara**	8.20	1.12	9.10	

Murĕș-Ludoș—Bistrița

		4.—	9.10	4.20		Murĕș-Ludoș	6.46	7.21	
		7.07	1.01			Țagu-Budatelic		4.15	
		9.59	4.55			Bistrița		1.16	

Sibiiu—Cisnădie.

			5.30	2.20		Sibiiu	7.10	8.54	
			6.06	2.56		Cisnădia	6.36	8.20	

Nota: Oarele însemnate în stângă stațiunilor sûnt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerii încuadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Institut Tipografic T. Liviu Albini.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.